

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmayan suçlara ait davaların Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hki

ESAS NO : 1983/136
KARAR NO : 1984/406

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Nazmi Deliktaş

O L A Y : 7-4-1977 günü; sanık ve yakınıcının bir kahvede oturdukları sırada, yakınıcının sanığa ait sandalyeyi alıp oturması meselesinden dolayı aralarında münakaşa çıktığı, münakaşa sonunda kahveden dışarı çıkan sanığın taşıdığı ruhsatsız tabancasını çekerek yakınıcıya 7 el ateş ettiği, sanığın yakınıcıyı öldürme kastı ile hareket ettiği, olay yerinden kaçan sanığın 3-2-1980 tarihinde yakalandığı ve başka suçlarından dolayı sıkıyönetim komutanlığına gönderildiği, bu suçu işlemesinde herhangi bir ideolojik nedenin olmadığı, böylece sanığın kasten adam öldürmeye tam teşebbüs ve 6136 sayılı yasa'ya aykırı davrandığı ileri sürülerek Bakırköy C.Savcılığı'nca eylemine uyan TCK.nun 448.,62.ve 6136 sayılı yasa'nın 13.maddesine göre cezalandırılması istemiyle Bakırköy C.Savcılığı'nca hakkında kamu davası açılmıştır.

Bakırköy 1.Ağır Ceza Mahkemesi: 1-2-1982 gününde, 1980/395, 1982/15 sayı ile sıkıyönetim komutanlığından alınan yazıda; davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülmesinin uygun olduğunun bildirildiği, sanık ve yakınıcı ile öteki 7 arkadaşlarının oluşturduğu, Halkın Kurtuluşu Fraksiyonunun bu kişilerce Bahçelievler semtinde propogandası yapılmak suretiyle, işçi kesimi bol olan bu çevrede etkinlik gösterdiklerinin dosyadaki emniyet fezlekesinden anlaşıldığı, bu nedenlerle, davada mahkemelerinin görevsiz bulunduğu gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiş ve anılan karar sanık vekilinin temyizi üzerine; Yargıtay 1.Ceza Dairesi'nce onanarak kesinleşmiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi: 20-12-1982 gününde, 1982/938-796 sayı ile; dosyadaki belgeler ve iddianame muhteviyatına göre, olayın ideolojik nedenle meydana gelmediği, iki arkadaş arasında sandalyeye oturmak meselesinden kaynaklandığı, kavgayla başlayan anlaşmazlığın, silâhla ateş etmeye dönüştürüldüğü, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bir yönü bulunmayıp, sadece adi bir öldürmeye teşebbüs olayından ibaret bulunduğu, 1402 sayılı yasa'nın 13.maddesindeki önköşülün gerçekleşmediği gerekçesi ile mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 9-3-1983 günlü, 263 sayılı yazısı ile Mahkememiz'e gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Mustafa Aksoy, Türkân Güven, Necati Karakış, Yavuz T.Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı,

8-10-1984 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Suç; sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiştir.

Görevli yargı yerinin belirlenmesinde; 1402 sayılı yasa'nın 13.maddesi nazara alınmalıdır. Anılan maddeye göre; bir suça sıkıyönetim askeri mahkemesinde bakılabilmesi için öncelikle suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunması gerekmektedir.

Oysa incelenen dosya içeriğine göre; suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bir yönü olmayıp, sandalyeye oturmak meselesinden kaynaklandığı, kavga ile başlayan anlaşmazlığın, silâhla ateş etmeye dönüşmesinden ibaret güncel zabıta olayı görünümünden öte gitmeyen bir olay olduğu anlaşılmaktadır.

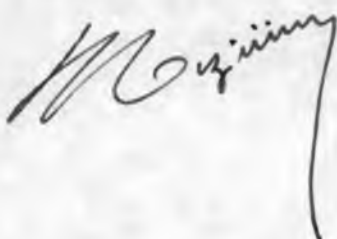
Bu itibarla; 1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesindeki önkoşul gerçekleşmemiştir.

Öte yandan; Bakırköy 1.Ağır Ceza Mahkemesi, sanıkların Halkın Kurtuluşu Fraksiyonu'nun propogandasını yaptıklarını kararında belirtmiş, bu fraksiyona mensup kimi sanıklar hakkında açılan davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde devam ettiği ve bunlar arasında sanık Nazmi Deliktaş'ın da bulunduğu dosyadaki belgelerden anlaşılmış ise de; güncel zabıta olayı niteliği taşıyan anlaşmazlık konusu bu olay ile sıkıyönetim askeri mahkemesinin el koyduğu dava arasında genel ve ortak amaç içerisinde bağlantıdan bahsetmet de mümkün değildir.

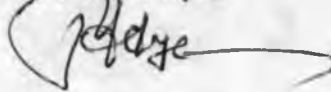
Bu nedenlerle, davanın Adli Yargı yerinde görülmesine ve Bakırköy 1.Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Bakırköy 1.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1-2-1982 günlü, 1980/395, 1982/15 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 8-10-1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

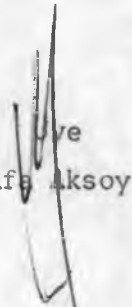
Başkan
Servet Tüzün

Üye
Y.İsmet Ayer

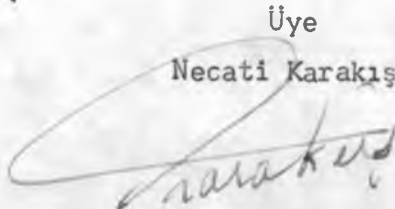
Üye
Mustafa Aksoy

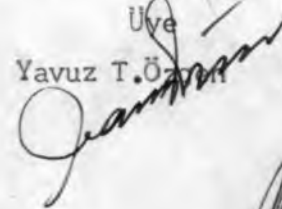
Üye
Türkân Güven

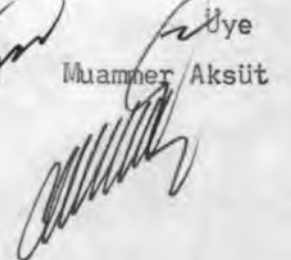
Üye
Necati Karakış

Üye
Yavuz T.Öz

Üye
Muammer Aksüt

S.Y.

Onu 17/10